

"Η ΑΠΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΣΜΑΡΑΓΔΩΣ"

ΚΩΜΩΔΙΑ ΤΟΥ Κ. ΜΙΧ. ΚΟΥΝΕΛΑΚΗ

«ΕΤΑΙΡΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ»

"Όπως οι εϋτυχείς δὲν ἔχουν ἱστορία ἔτσι καὶ τὰ καλὰ ἔργα δὲν ἐπιδέχονται σχόλια. Ἡ τετράπρακτὴ κωμωδία τοῦ κ. Μ. Κουνελάκη, πού ἐπρωτόπαιξε τὸ Σάββατο βράδυ ἡ «Ἑταιρία Ἑλλ. Θεάτρου» εἶναι ἓνα ἔργο ἀρτίο, ἀπὸ τὰ λίγα τόσο ἀρτία ἑλληνικὰ ἔργα πού εἶδαμε τὰ τελευταῖα χρόνια. Διάλογος, ἐπεισόδια, πρόσωπα, πλοκὴ, ὅλα δίνουν τὴν ἐντύπωσιν τῆς μαστορίας, δείχνουν ἓνα συγγραφέα πού ὄχι μόνο γνωρίζει θαυθεῖά ἀλλὰ ἔχει καὶ ἓνα θαυτὸ αἶσθημα τοῦ θεάτρου. Καὶ ἂν ἐξαιρέση κανεὶς ἓνα δύο ἐπεισοδιάκια — τὸ ἐπεισόδιον τοῦ δασκάλου, κακοπαιγμένο, νομίζω, ἄλλωστε — καὶ τὸν ὑπογραμμισμό ἰδίως στὸ τέλος τῆς κεντρικῆς ιδέας τοῦ ἔργου, ὅπως ἐπίσης καὶ κάποιον πολὺ ἐκδηλὸν ὀρθολογισμό διαχυμένον στὸ ἔργο, ἡ κωμωδία τοῦ κ. Κουνελάκη, προπάντων γιὰ τὴν οἰκονομία της, θὰ ἠμποροῦσε νὰ ὀνομασθῇ ὑποδειγματική. Πράγματι, σὲ ἐλάχιστα ἑλληνικὰ ἔργα, ἐγὼ τούλάχιστον, εἶδα τόσο σωστὴ κατανόμη τῆς θεατρικῆς οὐσίας στὰ μέρη τοῦ ἔργου, τόσο ἐπιδέξια ἐκμετάλλευσιν τοῦ θέματος, τόσο ἀδιάπτωτο ἐνδιαφέρον ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ὡς τὸ τέλος, ὅσο στὴν «Ἀπαγωγὴ τῆς Σμαράγδως».

Ἡ κωμωδία τοῦ κ. Κουνελάκη, γραμμένη ἐπάνω στὰ γαλλικὰ κλασικὰ πρότυπα, εἶναι «κωμωδία χαρακτήρων» ἢ μάλλον «χαρακτήριος», γιατί τύπος πραγματικὸς δὲν εἶναι παρὰ τὸ κύριον πρόσωπο, ὁ παραδόπιστος ἐπαρχιώτης τοκογλύφος Γιάννης Χατζηφώτης. Τύπος δραματικὸς πού τὸν ἀπρμονώνει ἀπὸ τοὺς πάντας καὶ τὰ πάντα ἡ φιλοχρημα-

τία του καὶ πού στὸ τέλος, ὅταν πιά ἔχη ἀξερρίζωτα καρφωθῇ μέσα του ἡ ιδέα ὅτι ἡ πεθερά του ἡ Σμαράγδω δὲν εἶναι δυνατόν νὰ μὴ ἀφήσῃ τὸ φανταστικὸ καὶ ἀνεύρετο σμαράγδι καὶ τὰ κωσταντινάτα, γίνεται τύπος τραγικός. Ἄν γελοῦμε κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔργου μὲ τὰ καμώματα καὶ τὰ παθήματα τοῦ Γιάννη Χατζηφώτη, στὸ τέλος ὅμως ἡ τρέλλα του, δηλαδή ἡ λογικὴ τοῦ πάθους του σπρωγμένη στὰ ἄκρα μᾶς προξενεῖ κάτι σὰν δέος. Τὸ ἴδιον δέος πού μᾶς προξενοῦν καὶ οἱ ἥρωες τῶν μεγάλων προτύπων τοῦ κ. Κουνελάκη.

Ὁ Γιάννης Χατζηφώτης στὸν ὁποῖον ἔρριξεν ὅλο τὸ θάρος τοῦ ἔργου του ὁ συγγραφεὺς, πού τὰ ἄλλα πρόσωπα δὲν ὑπάρχουν, θὰ ἔλεγε, παρὰ γιὰ νὰ φωτίζουν καὶ ν' ἀναδεικνύουν αὐτὸν, ἐρίσκεται διαρκῶς σχεδὸν στὴ σκηνή. Καταλαβαίνει λοιπὸν κανεὶς τόσο καὶ ἐπίπονος, μὲ τίς συχνὰς ἐκρήξεις του, εἶναι ὁ δύσκολος αὐτὸς ρόλος. Ὁ κ. Καρούσος κατῴρθωσε νὰ τοῦ δώσῃ καὶ πλαστικότητα καὶ ὄγκο, μένοντας ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ὡς τὸ τέλος στὸν σωστὸ τόνο, τὸν ἐπιφανειακὰ κωμικὸ καὶ στὸ θάθος δραματικὸ. Στὴν τόσο ἐπιτυχημένη αὐτὴ δημιουργία του — ἀπὸ τίς καλύτερες του — πολὺτιμοὶ συνεργάται του παραστάθηκαν καὶ ὅλοι σχεδὸν οἱ ἄλλοι ἡθοποιοί. Γιὰ τὸ σκηνικὸ, ἴδιο καὶ στίς 4 πράξεις, θὰ ἠθελα νὰ παρατηρήσω ὅτι ἡ μεγάλη ἀκρίβεια στὸ εἶδος καὶ στὴν τοποθέτησιν τῶν ἀντικειμένων τοῦ δίνει κάτι τὸ αἷμα.

Κλέων Παράσχος